

Stockholms
universitet

Institutionen för socialt arbete

Kursplan

för kurs på grundnivå

Socialt arbete I: Introduktion till kunskapsfältet

Social Work I: Introduction to the field of knowledge

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	SUARB1
Gäller från:	VT 2016
Fastställd:	2015-05-20
Ändrad:	2015-12-16
Institution	Institutionen för socialt arbete
Ämne	Socialt arbete och social omsorg

Beslut

Fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan - vid Stockholms universitet.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Socionomprogrammet vid Institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan, Stockholms universitet

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
S1IN	Introduktion till socialt arbete	7.5
S1JU	Juridik i socialt arbete I	7.5
S1PS	Psykosocialt arbete I	7.5
S1SO	Sociologi för socialt arbete	7.5

Kursens innehåll

- Socialt arbete som vetenskapligt och praktiskt fält
- Samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv på individ, grupp och samhälle
- Socionomens roll som rättstillämpare genom träning i juridisk metod med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- Vetenskaplig och professionell kommunikation

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa grundläggande kunskap om och förståelse för sociala processer och problem samt kännedom om det sociala arbetets vetenskapliga grund
- visa kunskaper om juridisk terminologi och rättsliga principer genom analys av rättskällor och förmåga att tillämpa gällande rätt med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- kommunicera och kritiskt diskutera företeelser och situationer relaterade till det sociala arbetets praktikfält
- uppvisa kunskap om samhälls- och beteendevetenskapliga perspektiv på individ, grupp och samhälle samt samspelet mellan dessa
- relatera inom kursen förekommande teorier och begrepp till socialt arbete

DELKURSERNAS INNEHÅLL OCH FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

Introduktion till socialt arbete, 7,5 hp □

Introduction to Social Work

Innehåll:

Introduktion till:

- det sociala arbetets historia
- socialt arbete som kunskaps- och praktikfält
- det akademiska sammanhanget och vetenskapligt skrivande
- samtal som professionella verktyg

Efter genomgången delkurs förväntas studenterna kunna:

- uppvisa kunskap om det sociala arbetets historia i Sverige och internationellt
- uppvisa kunskap om och reflektera över socialt arbete som kunskaps- och praktikfält
- uppvisa kunskap om det akademiska sammanhanget man befinner sig i som socionomstudent och om grundprinciperna för vetenskapligt skrivande
- på en grundläggande nivå förstå och analysera en vetenskaplig text
- på en grundläggande nivå uppvisa kunskap om professionella samtal i socialt arbete

---

Juridik i socialt arbete I, 7,5 hp

Law in Social Work I

Innehåll:

- Rättsdogmatiska kunskaper i nationell och internationell rättskällelära med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- Träning i juridisk metod genom praktisk tillämpning inom de rättsområden som ingår i delkursen
- Förståelse för integrering av rätten med vetenskapliga kunskaper inom socialt arbete

Efter genomgången delkurs förväntas studenterna kunna:

- visa kunskaper om juridisk terminologi och rättsliga principer med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- visa förmåga att tillämpa författningar och andra rättskällor genom att utifrån analys av faktiska rättsfall och fallbeskrivningar identifiera rättsliga problem
- genom självständig analys koppla rättsliga problem till rättskällor och vetenskapliga kunskaper inom socialt arbete och komma till välmotiverade slutsatser

---

Sociologi för socialt arbete, 7,5 hp

Sociology for social work

Innehåll:

- Centrala teorier, begrepp och diskussioner inom klassisk och modern sociologi
- Samhällets institutioner och förändringar utifrån grundläggande samhällsteori
- Sociologiska och socialpsykologiska perspektiv på makt (genus, generation, klass och etnicitet, funktionalitet och sexuell läggning)
- Studier av socialt arbete som praktikfält

Efter genomgången delkurs förväntas studenterna kunna:

- identifiera och förklara väsentliga samhällsprocesser utifrån sociologiska perspektiv
- tillämpa sociologiska teorier om samhällets uppbyggnad för att analysera relationer mellan strukturer, grupper och individer
- tillämpa sociologiska begrepp i analyser av sociala grupper och sociala relationer
- analysera grupper och individers interaktion ur ett sociologiskt mikro- och makroperspektiv
- Reflektera över företeelser och situationer relaterade till socialt arbete som praktikfält

---

Psykosocialt arbete I, 7,5 hp

Psychosocial work I

Innehåll:

- Grundläggande orientering om psykologiska teorier av relevans för socialt arbete
- Socialvetenskapliga perspektiv på uppkomsten av psykisk ohälsa, utveckling och återhämtningsprocess
- Socialt arbete och människor med psykisk ohälsa; historik, lagstiftning och praktik
- Innebörden av hjälpande relationer och den relationella aspekten av socialt arbete
- Socialpsykologisk teoribildning och tillämpningsområden inom socialt arbete

Efter genomgången delkurs förväntas studenterna kunna:

- Reflektera över och diskutera bemötande av människor i olika skeden av livet i socialt utsatta situationer

med utgångspunkt i etiska överväganden och psykologiska teorier

- Redogöra för och diskutera socialvetenskapliga perspektiv på psykisk ohälsa
- Reflektera över och diskutera hur insatser i socialt arbete kan påverka livsvillkoren och den psykiska problematiken för människor med psykisk ohälsa
- Uppvisa förmåga att analysera hur psykologiska, socialpsykologiska och psykosociala teorier och modeller påverkar den professionella relationen i socialt arbete

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter, studiebesök och tillämpningsövningar.

Kunskapskontroll och examination

Betygssättning sker enligt sjugradig, målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

För delkursens betygsriterier, se separata delkursbeskrivningar.

För godkänt krävs lägst betygsgraden E på samtliga delkurser. Slutbetyg för hela kursen baseras på ett medeltal av delkursbetygen och på respektive delkurs omfattning.

Beträffande regler för examination och omexamination, fastställda av institutionsstyrelsen, se institutionens regler och riktlinjer för examination (www.socarb.su.se).

Student har rätt att begära omtentamen med annan examinator om han/hon har underkänts på samma delkurs vid två tidigare tillfällen. Framställan härom ska göras skriftligt till studierektor inom ett år efter avslutat delkurs.

Plagiering och andra försök till vilseledande (exempelvis självplagiering), vid examination eller annan bedömning av studieprestation leder till anmälan för misstänkt fusk, vilket kan medföra disciplinära åtgärder.

Introduktion till socialt arbete, 7,5 hp
Introduction to Social Work

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
- Individuell salstentamen.

Övriga kurskrav:

- Godkänt seminariedeltagande enligt lärarens anvisningar i delkursbeskrivning.
- Godkänd deltagande i gruppuppgifter där redovisningen kan vara både muntlig och skriftlig
- Godkänt individuellt skriftligt kunskapstest.

Frånvaro vid seminarier kan i vissa fall kompenseras med individuell examinationsuppgift enligt examinatorns anvisningar.

Grund för delkursens betyg:

- Delkursbetyget förutsätter uppfyllda övriga kurskrav samt baseras på resultatet på den individuella salstentamen.

Konsekvenser av betyget Fx respektive F:

- Se institutionens regler och riktlinjer för examination (www.socarb.su.se).

Juridik i socialt arbete I, 7,5 hp
Law in Social Work I

Examinationsuppgift med graderad bedömning:
- Salsskrivning.

Övriga kurskrav:

- Godkänt seminariedeltagande samt skriftliga och muntliga uppgifter enligt lärares anvisningar i delkursbeskrivningen. Kompletterings- och tilläggsuppgifter ska vara examinerade till högst tre veckor efter kursavslut.

Frånvaro från högst fyra seminarier kan kompenseras med individuella ersättningsuppgifter enligt lärares anvisningar. Frånvaro från mer än fyra seminarier innebär att studenten inte blir godkänd på delkursen.

Grund för delkursens betyg:

- Delkursbetyget förutsätter uppfyllda övriga kurskrav samt baseras på resultatet på salsskrivningen, vid vilken betyget Fx inte tillämpas.

Konsekvenser av betyget F:

- Se institutionens regler och riktlinjer för examination (www.socarb.su.se).

Sociologi för socialt arbete, 7,5 hp

Sociology for social work

Examinationsuppgift med graderad bedömning:

- Salsskrivning.

Övriga kurskrav:

- Godkänt aktivt deltagande i seminarier och gruppuppgifter, vilka kan vara både muntliga och skriftliga.

Frånvaro vid seminarier kan kompenseras med individuella ersättningsuppgifter enligt examinatorns anvisningar. Frånvaro från mer än 75% innebär att studenten inte blir godkänd på delkursen.

Grund för delkursens betyg:

- Delkursbetyget förutsätter uppfyllda övriga kurskrav samt baseras på resultatet på salsskrivningen.

Konsekvenser av betyget Fx respektive F:

- Se institutionens regler och riktlinjer för examination (www.socarb.su.se).

Psykosocialt arbete I, 7,5 hp

Psychosocial work I

Examinationsuppgifter med graderad bedömning:

- Salsskrivning.

Övriga kurskrav:

- Godkänt seminariedeltagande enligt lärares anvisningar.

- Godkända gruppvisa presentationer, som kan vara både muntliga och skriftliga, baserade på centrala avsnitt i litteraturen.

Frånvaro från ett seminarium kan kompenseras med individuell ersättningsuppgift enligt lärares anvisningar.

Grund för delkursens betyg:

- Delkursbetyget förutsätter uppfyllda övriga kurskrav samt baseras på resultatet på salsskrivningen efter godkända presentationer.

Konsekvenser av betyget Fx respektive F:

- Se institutionens regler och riktlinjer för examination (www.socarb.su.se).

Övrigt

Litteraturlistorna revideras inför varje termin och eventuella ändringar finns införda i kursplanen senast 31/12 respektive 30/6.

Kurslitteratur

Introduktion till socialt arbete, 7,5 hp

Introduction to Social Work

- Backman, J. (2008). Rapporter och uppsatser. (2., uppdaterade [och utök.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Ejrnæs, M. & Kristiansen, S. (2013). Perspektiv på sociala problem i USA och Skandinavien. I A. Meeuwisse & H. Swärd (red.). Perspektiv på sociala problem. (2., omarb. utg.) Stockholm: Natur & kultur.
- Erlandsson, S. (2013). Betydelser av kön och etnicitet i äldre- och handikappolitik. I E. Gunnarsson & M. Szebehely (red.). Genus i omsorgens vardag. (2. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Meeuwisse, A. & Swärd, H. (2013). Vad är ett socialt problem? I A. Meeuwisse & H. Swärd (red.). Perspektiv på sociala problem. (2., omarb. utg.) Stockholm: Natur & kultur.
- Meeuwisse, A., Sunesson, S. & Swärd, H. (red.) (2006). Socialt arbete: en grundbok. (2., [rev. och utök.] utg.) Stockholm: Natur och kultur.(Valda delar)
- Nelson-Jones, R. (2005). Grundläggande samtalsmetodik. Lund: Studentlitteratur. (Del 1, s. 13-57)
- Purdue OWL (2015). Reference List: Electronic Sources (Web Publications) [Elektronisk resurs]. Tillgänglig på <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/10/>
- Suneson, S. (2013). Sociala problem och samhällsbekymmer i historien. I A. Meeuwisse & H. Swärd (red.). Perspektiv på sociala problem. (2., omarb. utg.) Stockholm: Natur & kultur.
- Szebehely, M. (2013). Omsorgsmönster bland kvinnor och män - inte bara en fråga om kön. I E. Gunnarsson & M. Szebehely (red.). Genus i omsorgens vardag. (2. uppl.) Malmö: Gleerup.
- Tillkommer aktuella, bl.a. internationellt publicerade, artiklar i vetenskaplig tidskrifter.

Juridik i socialt arbete I, 7,5 hp
Law in Social Work I

- Lagbok (den gröna lagboken). Svensk lag. (Senaste upplagan). Uppsala: Iustus.
- Agell, A. & Malmström, Å. (Senaste upplagan). Civilrätt. Malmö: Stockholm: Liber ekonomi.
- Bernitz, U. & Kjellgren, A. (Senaste upplagan). Introduktion till EU. Stockholm: Norstedts juridik.
- Fischer, D. (Senaste upplagan). Mänskliga rättigheter : en introduktion. Stockholm: Norstedts juridik.
- Hammarberg, T. (Senaste upplagan). Mänskliga rättigheter : konventionen om barnets rättigheter. Stockholm: Utrikesdepartementet.
- Olshed, M. (Senaste upplagan). Hyresjuridik för socionomer. Malmö: Gleerups Utbildning.
- Warnling-Nerep, W. (Senaste upplagan). Vad är rätt? Stockholm: Norstedts Juridik.
- Tillkommer aktuella, bl.a. internationellt publicerade, artiklar i vetenskapliga tidskrifter samt andra material såsom författningstexter, rättsfall, förarbeten m.m.

Sociologi för socialt arbete, 7,5 hp
Sociology for social work

- Börjesson, M. & Rehn, A. (2009). Makt. Stockholm: Liber.
- Edling, C. & Liljeros, F. (red.)(2010). Ett delat samhälle - makt, intersektionalitet och social skiktning. Malmö: Liber.
- Gemzøe, L. (2014). Feminism. (2., [uppdaterade] uppl.) Stockholm: Bilda.

Gottzén, L. & Lögdlund, U. (2014). Sociologins teoretiker. Malmö: Gleerups.

Larsson, S. & Sohlberg, P. (2014). Socialpsykologi för socialt arbete. Lund: Studentlitteratur.

Tillkommer aktuella, bl.a. internationellt publicerade artiklar i vetenskaplig tidskrifter.

Psykosocialt arbete I, 7,5 hp
Psychosocial work I

Denhov, A. (2007) Hjälpande relationer i psykiatrisk vård – en litteraturöversikt. Stockholm: FoU-enheten. Psykiatrin Södra.

Hwang, P., Lundberg, I., & Smedler, A-C. (red)(2012). Grunderna i vår tids psykologi. Stockholm: Natur och Kultur.

Larsson, S. & Sohlberg, P. (2014). Socialpsykologi för socialt arbete. Lund: Studentlitteratur.

Ljungberg, A., Denhov, A., & Topor, A. (2015). The art of helpful relationships with professionals – A meta-ethnography of the perspective of persons with severe mental illness. Psychiatric Quarterly. DOI: 10.1007/s11126-015-93475

Piuva, K. (2005). Normalitetens gränser: en studie om 1900-talets mentalhygieniska diskurser (Kap. 3 Ordning och hälsa, s. 37-54). Diss. Stockholm : Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet.

Rogers, A. & Pilgrim, D. (2014). A sociology of mental health and illness. (5th ed.) Maidenhead: Open University Press. (Valda delar)

Sundgren, M. & Topor, A. (red.)(2011). Psykiatri som socialt arbete. Stockholm: Bonnier utbildning. (valda delar)

Tew, J., Ramon, S., Slade, M., Bird, V., Melton, J. & Le Boutillier (2012). Social Factors and Recovery from Mental Health Difficulties: A Review of the Evidence. The British Journal of Social Work, 42, 443-460.

Topor, A. (2010) Medikaliseringen av det psykosociala fältet. Om en kunskapssammanställning från Socialstyrelsen, IMS, Socialvetenskaplig Tidskrift, 17, 67 – 81.

Topor, A. (2010). Kunskapens makt och maktens kunskap, Socialvetenskaplig Tidskrift , 17, 3-4, 326-329.

Topor, A. (2014). Socialpsykiatrin – i gränstrakten mellan medicin och socialt arbete. I U. Pettersson (red.) Tre decennier med socialtjänstlagen – Utopi, vision, verklighet. Malmö: Gleerups.

Topor, A., Andersson, G., Denhov, A., Holmqvist, S., Mattsson, M., Stefansson, C-G. & Bülow, P. (2014). Psychosis and poverty - Coping with poverty and severe mental illness in everyday life: Psychosis, 6, Issue 2, 117-127. DOI: 10.1080/17522439.2013.790070

Von Braun, T. (2013). Therapists narratives of therapeutic relationships in the treatment of drug-dependent patients. Substance Use & Misuse, 48-1416-1433.

Tillkommer aktuella, bl.a. internationellt publicerade artiklar i vetenskaplig tidskrifter.